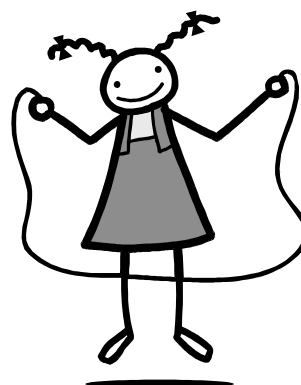

Tussenschoolse opvang

Mei 2007 (versie 2)

A. ALGEMEEN

Alle leerlingen blijven tussen de middag op school. Tijdens het eten en het buitenspelen wordt er gericht gelet op de bevordering gezond gedrag en de ontwikkeling van sociale vaardigheden. Met de volgende kerndoelen is een relatie te leggen:

- 34 De leerlingen leren zorg te dragen voor de lichamelijke en psychische gezondheid van henzelf en anderen;
- 35 De leerlingen leren zich redzaam te gedragen in sociaal opzicht;
- 37 de leerlingen leren zich te gedragen van respect voor algemeen aanvaarde waarden en normen;
- 58 De leerlingen leren samen met anderen op een respectvolle manier aan bewegingsactiviteiten deelnemen, afspraken maken over het reguleren daarvan, de eigen bewegingsmogelijkheden inschatten en daarmee bij activiteiten rekening houden.

Wij realiseren ons dat zeker de sociale vaardigheden van onze leerlingen veel aandacht behoeven. Op tal van momenten wordt er gewerkt aan de bevordering van gezond gedrag en aan het ontwikkelen van de sociale vaardigheden, al dan niet methodegebonden. Tijdens de tussenschoolse opvang werken we aan de hieronder genoemde doelen en zetten we de theorie om in de praktijk. Dit is nodig want veel kinderen kennen de regels en afspraken wel, maar zijn nog niet voldoende sociaal vaardig om ze ook echt toe te passen. Er is veel aandacht voor gezond gedrag, ook in de media, maar toch merken we dat er nog veel verbeterpunten in dagelijkse praktijk zijn.

Het in de pauzes (leren) samen eten en samen spelen, bevordert het groepsgevoel. Duidelijke en uniforme regels en afspraken door de hele school, het bieden van structuur in een rustige en veilige omgeving en de pro-actieve opstelling van het team zorgen er mede voor dat het middagprogramma op tijd en in rust kan starten, waarbij er zo min mogelijk tijd gaat zitten in het oplossen van conflicten die zich hebben voorgedaan.

B. BEVORDERING VAN GEZOND GEDRAG

B.1 Doelstellingen m.b.t. de tussenschoolse opvang

- De leerlingen bewust maken van het belang van gezonde voeding.
- De leerlingen stap voor stap leren ook zelf (eenvoudig) voedsel te bereiden.
- De leerlingen leren dat gezamenlijk eten een prettige, sociale bezigheid is.
- De leerlingen hebben besef van het feit dat de lunch een rust- en ontspanningsmoment is.
- De leerlingen hebben tafelmanieren.
- De leerlingen gaan op hygiënische wijze met hun eten om.
- De leerlingen bergen hun spullen op de juiste wijze op.

B.2 De Praktijk

Op De Haagse Beek wordt gezond gedrag bij de leerlingen gestimuleerd, het team geeft zelf het goede voorbeeld en let bij de leerlingen op goede verzorging, hygiëne, lichaamsbeweging en eetgewoontes. In alle groepen besteden we aandacht aan het op hygiënische wijze omgaan met etenswaren: schone handen, voedsel niet op tafel leggen, met je mond dicht eten. Spullen correct opruimen en zonodig afwassen. Er wordt gelegenheid geboden tot tanden poetsen.

De ouders zijn verantwoordelijk voor de verzorging van hun kind maar worden door de leerkracht, interne begeleider of maatschappelijk werkster aangesproken als er wordt geconstateerd dat het hieraan schort.

We willen dat alle leerlingen zich aan de basisregels houden:

- In de school wordt niet gesnoept, tenzij er festiviteiten zijn.
- Koolzuurhoudende dranken zijn niet toegestaan.
- Het eten van bruin brood met gezond beleg evenals het eten van fruit wordt gestimuleerd.
- Eten is een activiteit die in rust en met aandacht moet plaatsvinden, daarom eten we gezamenlijk, in de groep en aan tafel.
- Kinderen eten hun meegebrachte lunch in principe helemaal op.

In de middenbouw en bovenbouw bieden we de kinderen de gelegenheid om soep te eten of een tosti te maken. Dit wordt in stapjes opgebouwd: van de leerkracht doet voor, naar de leerkracht helpt en uiteindelijk kunnen de kinderen dit zelfstandig. In de bovenbouw wordt dit verder uitgebreid naar het bereiden van een maaltijd.

Een voorbeeld uit de praktijk

Zodra de bel gaat pakken de leerlingen hun eten en gaan aan de tafel zitten. Tijdens het eten zit ieder op zijn/haar plek. In principe is er 20 minuten voor het eten gereserveerd, waarbij er rekening gehouden wordt met snelle en trage eters. De kinderen zitten aan tafel en praten rustig met elkaar. Na het eten is er gelegenheid om te spelen: tafeltennissen, darten, spelletjes, lego, knex enz. De computers worden ook gebruikt, daar is een rooster voor. Zodra de tweede bel gaat, wordt er opgeruimd en gaan de leerlingen naar buiten.

De activiteiten worden geleid door de groepsleerkracht, zo mogelijk aangevuld met ondersteunend personeel en stagiairs. De kinderen blijven over het algemeen in het eigen klaslokaal, maar het is ook mogelijk dat leerlingen in een andere groep eten, bijvoorbeeld omdat daar vrienden of vriendinnen zijn. Dit gebeurt altijd in overleg met betrokken leerkrachten.

B.3 Aandachtspunten

- Blijven werken aan de doorgaande lijn, zorgdragen dat de afspraken in alle groepen worden nageleefd.
- Meer aandacht voor toiletgebruik en hygiëne, hier laat het gedrag van de kinderen nog te wensen over.

C. ONTWIKKELEN VAN SOCIALE VAARDIGHEDEN

C.1 Doelstellingen m.b.t. de tussenschoolse opvang (zie ook 'Pedagogisch klimaat op De Haagse Beek')

- Leerkrachten en leerlingen gaan op een respectvolle manier met elkaar om zowel in gedrag als in taal.
- Het zelfvertrouwen van de leerlingen wordt vergroot.
- De leerlingen leren zelfstandig om te gaan met conflicten en zich bewust te worden van de consequenties van hun eigen gedrag.
- De leerlingen spelen sportief en houden rekening met ieders beperkingen.

- De leerlingen nemen hun verantwoordelijkheid t.a.v. minder sociaal vaardige leerlingen door tijdig het personeel te waarschuwen als er problemen zijn.

C.2 De praktijk

Tijdens de reguliere lessen wereldoriëntatie, in kringgesprekken en lessen in het kader van de sociaal-emotionele ontwikkeling, wordt veel aandacht besteed aan het omgaan met jezelf en de ander.

Wij zijn een sbo, en bij onze leerlingen is er vaak sprake van sociaal-emotionele problematiek en gedragsproblematiek. Binnen de school is er dan ook veel behoefte om de theorie om te zetten in praktisch handelen en een van de goede momenten hiervoor is de tussenschoolse opvang.

Tijdens de tussenschoolse opvang wordt veel aandacht besteed aan het ontwikkelen van de sociale vaardigheden van onze leerlingen. In de pauzes bevinden de leerlingen zich in een zogenaamde "vrije situatie". Voor veel kinderen is dat een lastig moment, omdat ze het moeilijk vinden met vrijheid om te gaan. Om de leerlingen te leren omgaan met vrije situaties wordt zowel in het lokaal als op het plein actief toezicht gehouden waarbij de nadruk ligt op preventief handelen van de leerkrachten. We stimuleren gewenst gedrag en bieden gericht spelactiviteiten aan.

Om de juiste omgeving te creëren hebben we in alle klaslokalen speelgoed en spelletjes. Er zijn vaste afspraken gemaakt over de te spelen computer-spelletjes. Het is wenselijk dat het aanbod van spelletjes actueel wordt gehouden, immers wat kinderen nu leuk vinden, kan over een aantal jaren niet meer interessant zijn. Tijdens de vrije momenten leren we de leerlingen zelfstandig keuzes te maken m.b.t. welk spel ze willen spelen en met wie. Leerkrachten en stagiairs hebben een sturende rol door bijvoorbeeld een spel mee te spelen, een nieuw spel aan te bieden of te helpen bij het maken van keuzes.

Hoewel ons schoolplein veel ruimte biedt, is er geen sprake van een ideale situatie: er is weinig speelmateriaal en wat er staat is oud en wordt regelmatig buiten schooltijd kapot gemaakt. Omdat de school op de nominatie staat om te gaan verhuizen heeft investeren in de speelplaats op dit moment geen prioriteit. Elke groep beschikt over een krat met buitenspeelmateriaal.

Verbaal en fysiek agressief gedrag wordt in en om de school niet getolereerd. Onze leerlingen zoeken vaak grenzen op omdat ze die zelf nog niet weten af te bakenen. Die grenzen moeten duidelijk en consequent worden aangegeven zolang dat nodig is.

Om buiten een en ander in goede banen te kunnen leiden is er altijd voldoende toezicht van de groepsleerkrachten en onderwijsondersteunend personeel. We streven ernaar dat de leerlingen elkaar met respect behandelen, dat ze sportief spelen, waarbij ze rekening houden met ieders beperkingen. Het team is er echter niet alleen om toezicht te houden maar stelt zich ook op als deelnemer door pro-actief te zijn in het inspireren en activeren tot spel. De praktijk leert dat het actief introduceren van een spel bij een klein groepje kinderen ertoe leidt dat meerdere kinderen mee willen spelen en dit spel op een ander tijdstip spontaan oppakken en uitbouwen.

Indien er een conflict ontstaat, geven we de leerlingen de ruimte om eerst zelf tot een oplossing te komen en pas als dat niet lukt, vindt er interventie plaats door een van de teamleden. Belangrijk is steeds de leerlingen bewust te maken van de consequenties van hun eigen gedrag.

C.3 Aandachtspunten

- Het bewaken van de doorgaande lijn.
- Het handhaven van regels en afspraken in de vrije momenten, zowel buiten als binnen.
- Het schoolplein is weinig stimulerend voor de kinderen,
- Zorgdragen dat spelletjes en speelmateriaal heel en compleet blijven en regelmatig vernieuwd worden.

Binnen het team is voldoende mate van overeenstemming over voorgaande. We blijven als school in ontwikkeling en er vindt dan ook regelmatig evaluatie en zonodig bijstelling plaats.